

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTTE

POWERSOLV

1. aineen tai valmisteeseen ja yhtiön tai yrityksen tunnistetiedot

Julkaisupäivämäärä	19.01.2009
Tuotenimi	POWERSOLV
Aineen/valmisteen käyttö	Puhdistusaine Thinner

Jatkokäyttäjällä

Yrityksen nimi	Oy Ekström AB
Toimiston osoite	Veininlaaksontie 1
Postiosoite	Veininlaaksontie 1
Postinumero	FI-02620
Paikannimi	ESPOO
Maa	Finland
Puh:	+358-(0)9-591 91
Faksi	+358-(0)9-591 9368
Sähköposti	jyri.kurki@ekstrom.fi
Verkkosivu	http://www.ekstrom.fi
Yhteyshenkilön nimi	Jyri Kurki
Laatija	Teknologisk Institut as, Norja v/ Knut Finsveen

2. vaaran yksilöinti

Luokitusta	R10 Xi; R41 R66, R67
Vaaran kuvaus	Terveys: Vakavan silmävaurion vaara. Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua. Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta. Tulipalo ja räjähdys: Syttyvää. Ympäristö: Tuote ei ole luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi.

3. koostumus ja tiedot aineosista

Osan nimi	Tuotteen	Merkinnät/luokitus	Sisältö
2-butoksietanoli	CAS-numero: 111-76-2 EC-numero: 203-905-0	Xn; R20/21/22, R36/38	< 20 %
2-Metoksi-1-metyylietyyliasettaatti	CAS-numero: 108-65-6 EC-numero: 203-603-9 Indeksinumero: 607-195-00-7	Xi; R10,R36	< 25 %
4-Hydroksi-4-metyyli-2-pentanoni	CAS-numero: 123-42-2 EC-numero: 204-626-7 Indeksinumero: 603-016-00-1	Xi; R36	< 50 %
Propan-1-oli	CAS-numero: 71-23-8 EC-numero: 200-746-9 Indeksinumero: 603-003-00-0	Xi,F; R11,R41,R67	15 - 50 %
Isopropyliasettaatti	CAS-numero: 108-21-4 EC-numero: 203-561-1 Indeksinumero: 607-024-00-6	Xi,F; R11,R36,R66,R67	< 25 %
n-Butyyliasettaatti	CAS-numero: 123-86-4 EC-numero: 204-658-1 Indeksinumero: 607-025-00-1	R10, R66, R67	< 25 %

Sarakkeiden ylätunnisteet	CAS-numero = Chemical Abstracts Service; EU (Einecs- tai Elincs-numero) = European inventory of Existing Commercial Chemical Substances; aineen nimi = aineluettelossa määritetty nimi (aineet, jotka eivät sisälly aineluetteluun, on käännettävä mahdollisuuksien mukaan). Pitoisuudet ilmoitettu arvoina: %, %paino/paino, %til./paino, %til./til., mg/m ³ , ppb, ppm, paino-%, tilavuus-%
HH/HF/HE	T+ = erittäin myrkyllinen, T = myrkyllinen, C = syövyttävä, Xn = haitallinen, Xi = ärsyttävä, E = räjähtävä, O = hapettava, F+ = erittäin tulenarka, F = hyvin tulenarka, N = ympäristövaara
Huomautuksia osasta	Katso kohta 16 vaaralausekkeista.

4. ensiaputoimenpiteet

Yleistä	Epävarmoissa tapauksissa pitää ottaa yhteyttä lääkäriin.
Hengittäminen	Raitis ilma ja lepo.
Ihokosketus	Riisu saastuneet vaatteet. Pese heti iho saippualla ja vedellä. Ota yhteys lääkäriin, jos ärsytys jatkuu.
Silmäkosketus	Poista mahd. piilolinssit. Huuhtelee välittömästi runsaalla vedellä ja jatka huuhtelua sairaalaan kuljetuksen aikana.
Nieleminen	Anna kermaa tai ruokaöljyä. Älä yritä oksennuttaa. Lääkäriin.

5. palontorjuntatoimenpiteet

Sopivat sammutusvälineet	Voidaan sammuttaa vesisumulla, jauheella, alkoholivastustuskykyisellä vaahdolla tai hiilidioksidilla.
Sopimattomat sammutusvälineet	Älä käytä suorasuihkua.
Palo- ja räjähdysvaarat	Syttyvää. Vaaralliset palamistoutteet: Sakea savu. Hiilimonoksidi (CO). Hiilidioksidi (CO ₂).
Henkilösuojaimet	Käytä raitisilmanaamaria, jos tuote palaa. Pakenemisen aikana käytetään hyväksytyä naamaria. Katso muutoin kohta 8.

6. toimenpiteet onnettomuuspäästöissä

Henkilökohtaiset varoitimet	Käytä henkilökohtaisia suojaimia, katso kohta 8.
Ympäristövaroitimet	Estettävä pääsy viemäriin tai ympäröivään ympäristöön.
Puhdistusmenetelmät	Imeytä hiekkaan tai muuhun imukykyiseen aineeseen. Kerätään sopiviin astioihin ja luovutetaan vaarallisena jätteenä (katso kohta 13).
Muita ohjeita	Maanpinnan tasolla räjähtävien höyry-ilma-seosten esiintymisvaara

7. käsittely ja varastointi

Käsittely	Vältä höyryjen ja aerosolien hengittämistä. Varottava kemikaalin joutumista iholle ja silmiin. Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty.
Varastointi	Säilytettävä tulenarkoja aineita koskevien määräysten mukaan. Säilytetään tiiviisti suljettuna viileässä, hyvin ilmastoidussa tilassa, suojattuna suoralta auringonpaisteelta.
Erityiset vaarat ja erikoisominaisuudet	Höyryt ovat ilmaa painavampia ja voivat levitä lattiaa pitkin. Höyryjen ja ilman yhdistyminen voi aiheuttaa räjähtäviä seoksia.

8. altistumisen ehkäiseminen ja henkilösuojaimet

Räjähdysraja-arvot

Osan nimi	Tuotteen	Yksikkö	Vuosi
2-butoksietanoli	CAS-numero: 111-76-2 EC-numero: 203-905-0	8h: 98 mg/m ³ iho Arvo: 250 mg/m ³ iho	2005
2-Metoksi-1-metyylietyyliasettaatti	CAS-numero: 108-65-6 EC-numero: 203-603-9	8h: 270 mg/m ³ Arvo: 550 mg/m ³ 15min	2002

	Indeksinumero: 607-195-00-7		
4-Hydroksi-4-metyyli-2-pentanoni	CAS-numero: 123-42-2 EC-numero: 204-626-7 Indeksinumero: 603-016-00-1	8h: 240 mg/m ³ Arvo: 360 mg/m ³ 15min	2002
Propan-1-oli	CAS-numero: 71-23-8 EC-numero: 200-746-9 Indeksinumero: 603-003-00-0	8h: 500 mg/m ³ Arvo: 620 mg/m ³ 15min	2002
Isopropyliasettaatti	CAS-numero: 108-21-4 EC-numero: 203-561-1 Indeksinumero: 607-024-00-6	8h: 420 mg/m ³ Arvo: 850 mg/m ³ 15min	2002

Altistumisvalvonta

Hengityksensuojaus	Käytettävä hengityssuojainta suodattimella A, jos ilmanvaihto on riittämätön. Käytävä yhdistelmäsuodatinta A/P2 ruiskutettaessa. Käytettävä raitisilmanaamaria suljetussa tilassa tai säiliössä.
Käsien suojaus	Käytä tarkoitukseen sopivia käsineitä, esim. : Butylikumi. Lämpöaika > 8 tuntia.
Silmien suojaus	Käytä silmäsuojainta roiskevaaran aikana.
Ihon suojaus (muualla kuin käsissä)	Normaalit työvaatteet.
Muita tietoja	Työpaikalla tulee olla hätäsuihku ja mahdollisuus silmien huuhteluun. Huolehdi hyvästä ilmanvaihdosta. Syöminen, juominen ja tupakointi eivät ole sallittuja tuotetta käsiteltäessä.

9. fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

Fyysinen tila	Neste
Haju	Liuetin.
Väri	Väritön.
Vesiliukoisuus	82 %
Ominaispaino	Arvo: 0,87 g/cm ³
Kiehumispiste	Arvo: 91-169 °C
Leimahduspiste	Arvo: 22 °C
Räjähdyksäraja	Arvo: 1,2-13,5 vol%
Itsesyttyvyys	Arvo: 314 °C

10. stabiilisuus ja reaktiivisuus

Vältettävät materiaalit	Reagoi voimakkaasti vahvasti hapettavien aineiden, kuten salpietarihapon, vetyperoksidin ja perklooraatti kanssa.
Vaaralliset hajoamistuotteet	Palaessa tai voimakkaasti kuumennettaessa muodostuu: Sakea savu, hiilidioksidi, hiilimonoksidi.
Stabiilisuus	Tuote on stabiili annettuja varasto- ja käyttöehtoja noudatettaessa.

11. myrkyllisyyteen liittyvät tiedot

Muut terveysvaaroja koskevat tiedot

Yleistä	Ihon läpi hengittäminen ovat pääasialliset vaaratekijät teollisuudessa.
Hengittäminen	Liuetinhöyryjen hengittäminen on vahingollista. Oireet ovat päänsärky, pahoinvointi, oksentelu ja päihtymystila.
Ihokosketus	Poistaa rasvaa iholta, mikä voi kuivattaa ihoa tai aiheuttaa halkeamia ihoon ja pitkäaikaisen ja toistuvan kosketuksen myötä ihottumaa.
Silmäkosketus	Vakavan silmävaurion vaara.
Nieleminen	Voi aiheuttaa pahoinvointia, päänsärkyä, huimausta ja päihtymistä.
Krooniset vaikutukset	Pitkäaikainen ja toistuva höyryjen hengittäminen voi vaurioittaa keskushermostoa.
Herkistyminen	Allergiaan johtavia ominaisuuksia ei tunneta.
Karsinogeenisuus	Syöpää aiheuttavia ominaisuuksia ei tunneta.
Teratogeeniset ominaisuudet	Vaikutuksia sikiön kehitykseen ei tunneta.

Lisääntymismyrkyllisyys	Lisääntymishaitallisia vaikutuksia ei tiedossa.
Mutageenisuus	Perimään vaikuttavia iminaiisuuksia ei tunneta.

12. tiedot kemikaalin vaarallisuudesta ympäristölle

Muut ekologiset tiedot

Ekotoksisuus	Ei pidetä ympäristölle haitallisena.
Liikkuvuus	Osittain liukeneva veteen.
Pysyvyys ja hajoavuus	Tietoja ei ole saatavana.
Bioakkumulatiivinen potentiaali	Tietoja ei ole saatavana.

13. jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat

EWC-jätetunnus	EWC: 14 06 03
Vaaralliseksi jätteeksi luokiteltu tuote	Kyllä
Määritä asianmukaiset hävittämisen etelmät	Luovutetaan vaarallisenä jätteenä hyväksytylle jätteenkäsittelijälle. Alla mainittu vaarallisen jätteen koodi on ohjeellinen. Jos aineen käyttö poikkeaa ohjeesta, on huolehdittava oikeasta koodista.

14. kuljetustiedot

Tuotenimi (kansallinen)	PALAVA NESTE, N.O.S. (propan-1-oli, isopropyyliaasettaatti)
Vaaralliset aineet ADR	UN-numero: 1993 Luokka: 3 Vaaraluokitus: 33 Pakkausryhmä: II Oikea laivauksessa käytettävä nimi: PALAVA NESTE, N.O.S. (propan-1-oli, isopropyyliaasettaatti)
Vaaralliset aineet RID	UN-numero: 1993 Luokka: 3 Pakkausryhmä: II Oikea laivauksessa käytettävä nimi: PALAVA NESTE, N.O.S. (propan-1-oli, isopropyyliaasettaatti)
Vaaralliset aineet IMDG	UN-numero: 1993 Luokka: 3 Pakkausryhmä: II EmS: F-E, S-E Oikea laivauksessa käytettävä nimi: FLAMMABLE LIQUID, N.O.S. (propan-1-oli, isopropylacetate)
Vaaralliset aineet ICAO/IATA	UN-numero: 1993 Luokka: 3 Pakkausryhmä: II Oikea laivauksessa käytettävä nimi: FLAMMABLE LIQUID, N.O.S. (propan-1-oli, isopropylacetate)

15. lainsäädäntöä koskevat tiedot

Vaaratunnus

Ärsyttävä

Merkin koostumus	Propan-1-oli: 15 - 50 %
R-lauseet	R10 Syttyvää. R41 Vakavan silmävaurion vaara. R66 Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.

S-lauseet	R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta. (S2 Säilytettävä lasten ulottumattomissa.) S16 Eristettävä sytytyslähdeistä - Tupakointi kielletty. S23 Vältettävä höyryn/sumun hengittämistä S24 Varottava kemikaalin joutumista iholle. S26 Roiskeet silmistä huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä ja mentävä lääkäriin. S39 Käytettävä silmiem - tai kasvonsuojainta.
Viitteet (lait/määräykset)	Sosiaali- ja terveysministeriön asetus kemikaalien luokitusperusteista ja merkintöjen tekemisestä. N:o 807/2001. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006, Annex II: Käyttöturvallisuustiedote. HTP-arvot 2005. Vaarallisen jätteen ohjeet. ADR/RID 2007 Tiedote on tehty valmistajan antamien tietojen pohjalta.

16. muut tiedot

luettelo aineelle määrätystä R-lausekkeista (kohdissa 2 ja 3).	R10 Syttyvä. R11 Helposti syttyvä. R20/21/22 Terveydelle haitallista hengitettynä, joutuessaan iholle ja nieltynä. R36 Ärsyttää silmiä. R36/38 Ärsyttää silmiä ja ihoa. R41 Vakavan silmävaurion vaara. R66 Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua. R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
Turvallisuustietolomakkeen luomisessa käytettyjen tärkeiden tietojen lähde	Käyttöturvallisuustiedote maahantuoja/valmistajalta päivätty: 06.02.2008
Tavarantoimittajan huomautuksia	Tämän tiedotteen sisältö on oltava saatavilla kaikille, jotka käsittelevät tuotetta.
Tietojen laadun tarkastaminen	Teknologisk institutt as, joka toimii NS-EN ISO 9001:2000 mukaisesti on kontrolloinut käyttöturvallisuustiedotteen.
Vastuussa käyttöturvallisuustiedote	Oy Ekström AB